

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDEKRE: EGY HÓRA
1 KORONA 30 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 5 KORONA,
FÉLÉVRE 10 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 20 KORONA

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Az olaszok újabb kudarcra a Monte San Gabrielén

**Tüzérségünk szétszórta a bukovinai határon támadó oroszokat —
Nagy tüzerharok a flandriai fronton — A németek Verdunnél
ismét visszaverték a franciák előretöréseit**

Vezérkarunk jelentése

Budapest, szeptember 20. Hivatalos jelentés.

KELETI HARCTÉR.

Árboránál, Bukovinában, az oroszok erősebb tüzérségi előkészítés után megkísérelték az előretörést. Tüzelésiünk szétszórta és kiindulási árkaiba visszatéríteni kényszerítette a támadó csapatokat.

OLASZ HARCTÉR.

A Monte San Gabriele ellen tüz-előkészítés nélkül indított olasz támadást tüziünkkel megállítottuk. A Colbriconon az ellenség aknarobbantás után támadást kísérelt meg, amelyet azonban már felkészülése pillanatában ártalmatlanná tettünk.

A Carzanonnál beszállított foglyok száma 11 tisztre és 516 főnyi legénységre emelkedett.

DÉLKELETI HARCTÉR.

Nem volt esemény.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

A német jelentés

Berlin, szeptember 20. A nagyfőhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

Rupprecht trónörökös hadcsaportja: Flandriában az erős tüzérségi harc a houthoulti erdő és a Lys között nem csökkenő erővel egész napon át tartott. Védőzónánk egyes szakaszai felváltva a legnagyobb heveségű tüztámadásoknak voltak kitéve. A tüzérségi tömegek fokozott harci tevékenységét az éjszaka sem szakította meg. Az eddigi jelentések szerint a kora reggeli hatalmas pergőtűz virradatkor széles arcvonalon erős angol támadások követték.

A német trónörökös hadcsaportja: Verdun előtt a franciák tegnap reggel és este a 344. számú magaslatnál a Saumonieux-től keletre, ahol az előző nap véres vereséget szenvedtek, ismét teljesen eredménytelenül támadtak.

20 ellenséges repülőgépet lőttünk le. — Thom örmester légi harcban tegnap is két ellenfelét szedte le.

KELETI HARCTÉR.

Lipótbajor herceg vezértábornagy arcvonala: Dünaburgnál, a Stochod mellett, Brodynál és Tarnopólnál a tüzérségi tevékenység élénk volt.

József főherceg vezérezredes arcvonala: Bukovinában Árborától nyugatra támadtak az oroszok, akiket védőtüzelésiünk árkaikba vetett vissza, onnan pedig géppuskatűzzel igyekeztek őket ismét előrehajszolni.

Macedon arcvonal: Csak a Cserna-hajlásban élénk a harci tevékenység.

LUDENDORFF,
első főszállásmester.

A német esti jelentés

Berlin, szeptember 20. A Wolff-ügynökség jelenti szeptember 20-án este:

A flandriai csata az angoloknak Langemarktól Hollebeckéig terjedő támadó arcvonalán teljes mértékben folyamatban van. Védelmi zónánk legszélsőbb részében reggel óta elkezdődött és váltakozó szerencsével folyik a harc.

Kaledin ellenfordalma

Amsterdam, szeptember 20. Pétervárról jelentik: A kormány visszavonta a Kaledin tábornok ellen kiadott elfogató parancsot és Puriskiewics dumaképviselőt szabadon bocsátotta.

Stockholm, szeptember 20. A Riecs arról értesül, hogy Gurko tábornok önként jelentkezett a Péter Pál-erőd parancsnokánál, aki nyomban letartóztatta.

Pétervár fenyegetett helyzetére való tekintettel elhatározták, hogy a pénzügyminisztériumot elköltöztetik Pétervárról. A gyárak nagy részét kiűrtették.

Kaledinről ellentétes hírek vannak forgalomban. A Times arról értesül, hogy a ko-

zák-tábornok csatlakozott a kormányhoz. A hadsereg és a haditengerészet tisztjelnek moszkvai szövetségét feloszlatták. — Aladin dumaképviselőt, aki be akart lépni Kornilow minisztériumába, letartóztatták.

Stockholm, szeptember 20. Axentjev volt belügyminiszter a szovjet ülésén bejelentette, hogy Kaledin katonái előnyomulnak és az a veszély fenyeget, hogy Pétervárt elvágják a Don-medencétől. Wersowsky hadügyminiszter úgy nyilatkozott, hogy Kaledin magatartása a hadüzenettel egyenlő, kozákjainak viselkedését lázadásnak tekinti és megparancsolta, hogy minden lázadót pusztítsanak el, amihez neki elegendő csapata van. — A hadügyminiszter fellépése eredménytelen maradt, mert Kerenski máig nem adta meg magát.

Kornilow haditörvényszék előtt

Amsterdam, szeptember 20. A Reuter-ügynökség jelenti Pétervárról: A kormány elhatározta, hogy Kornilowot haditörvényszék elé állítja, melyhez azonban esküdttörvényszék foglalkoztatni. A kormány egyidejűleg elhatározta, hogy a pert nem Pétervárról, hanem a front területén fogják lefolytatni.

A munkástanács Kornilowért

Pétervár, szeptember 20. A munkástanács közölte a direktóriummal azon óhajt, hogy Kornilownak és a vele szövetkezett 32 tábornoknak engedjék el a büntetését.

A szovjet a kormány ellen

Pétervár, szeptember 20. Kerenski parancsával ellentétben, a munkástanács felszólította a közjóléti bizottságokat, hogy ne oszoljanak fel, hanem folytassák tovább is tevékenységüket.

Szociálista kormány alakul

Stockholm, szeptember 20. A Kerenski által megalakított kormány még nem ülhetett össze, mert a szociálisták vonatkoznak támo-

URANIA

Magyar — Jambál — Verdun
szeptember 21 — 22 — 23.

Magyar zeneiarszót

Bánügyi dráma

Miliós

bankrablás

4 felvonásban

Jeruzsálem
a háboru alatt

szenzációs aktualitás.

Szerelmi illúziók

vígjáték.

Előadások kezdete:

6 órától folytatlagos

bemenettel,

utolsó előadás 9 órakor.

APOLLO

Magyar — Jambál — Verdun

szeptember 21 — 22 — 23.

Magyar zeneiarszót

Bánügyi dráma

Rismet

detektív-film

4 felvonásban.

Főszereplő:

Prof. Leon Báns.

Magyar zeneiarszót

vígjáték 2 felvonásban.

Előadás kezdete

6 órától folytatlagos

bemenettel

utolsó előadás 9 órakor.

gatni Kerenskijt a Kornilow-val szemben tanúsított magatartása miatt. Azt hiszik, hogy a szeptember 25-én tartandó szociálista gyűlésen tiszta szociálista kormány alakulhat.

Finnország új főkormányzója

Pétervár, szeptember 20. Finnország főkormányzója lemondott. A kormány Nekrasow volt minisztert nevezte ki finn főkormányzóvá.

A kormány nem megy Moszkvába

Amsterdam, szeptember 20. Az orosz kormány megcáfolja azokat a híreket, mintha Moszkvába készülné áttenni székhelyét.

Amnesztia a cárnak

Berlin, szeptember 20. Zürichből jelentik: A „Petit Parisien” jelenti, hogy az orosz köztársasági kormány elhatározta, hogy amnesztiát ad a cári párnak. A cárt és a cárnét azonnal szabadon bocsátják, míhelyt az alkotmányozó gyűlés kimondja az új államformát és a hatalmak elismerik az orosz köztársaságot.

Suchomlinowot meg akarták lincselni

Haparanda, szeptember 20. A Suchomlinow-per mai tárgyalása közben a tárgyalóteremben megjelent katonák bevették a terem ablakait és követelték, hogy Suchomlinowot és a feleségét szolgáltsák ki nekik. Az elnök, hogy Suchomlinow és neje a katonák kezébe ne kerüljön, elszállította őket a Péter Pál-erődbe.

A kifáradt Oroszország

Amsterdam, szeptember 20. A Handelsblad egy Londonból visszatért orosz delegátustól arról értesül, hogy az orosz kormány fel akarja oszlatni a dumát és népképviselőket akar kormányozni. Az orosz nép és a hadsereg belefáradt a háborúba s a delegátus azt hiszi, hogy az oroszok három-négy hónapon belül fel fogják ajánlani a különbékét. — Kerenski napjai meg vannak számolva.

Az orosz balti flotta offenzívára készül

Hága, szeptember 20. A Morning Post jelenti Pétervárról: Kerenski miniszterelnök szemlét tartott a balti flotta fölött. Híre jár, hogy az orosz flotta offenzívára készül a Rigai öböl ellen.

Az olaszok offenzívánktól félnek

Chiasso, szeptember 20. Olaszországban növekszik az aggodalom a miatt, hogy a monarchia a trienti fronton offenzívát indít. Királyunk déltiroli látogatása megerősítette az olaszok aggodalmát.

Az entente „terror“-ja Németország ellen

Stockholm, szeptember 20. A Daily News követeli, hogy Németország azonnal nevezze meg békefeltételeit, mert különben a szövetségesek Németország minden havi kérésére azzal válaszolnak, hogy 2—2 óra kizárják Németországot a világpiacról.

Kínai nagykövetség hazautazása

Sanghai, szeptember 20. A monarchia kínai nagykövete személyzetével együtt San Franciscón át elutazott.

Karácsonyra várják a békét

Hága, szeptember 20. Semleges körök azt hiszik, hogy a negyedik téli háború elmarad és karácsony előtt megindulnak a béketárgyalások.

Ribot ragaszkodik Elzász-Lotharingia visszaadásához

Gent, szeptember 20. A Havas-ügynökség jeleinti: A kamar ülésén egy képviselő interpellációjában felszólította Ribot külügyminisztert, hogy nyilatkozzék a szövetségesek közt történt megállapodásokról. Ribot a következő választ adta:

— Egy hónap előtt kijelentettem, hogy nincs titkos diplomáciánk. Készek vagyunk mindent megmondani, mert békefeltételeinknél falánkság nem vezet bennünket. A vonatkozó okmányokat már holnap közzétehetném, de nem minden függ tőlem, mert nekünk szövetségeink is vannak. Pétervárról azzal a kéréssel jöttek el hozzám, hogy halasszuk el a közzétételt. Békefeltételeink iránt kétségek nem lehetnek: 45 éven át a békét akartuk.

— Elzász-Lotharingia visszaadását a megsértett jogrend alapján követeljük, de nemcsak a visszaadást, hanem a jóvátételt és az elégtételt is a bűnös pusztításokért. Ha mi a pápának nem válaszoltunk, egyetértően járunk el szövetségeseinkkel. A központi hatalmak kijelentették, hogy válaszolnak a pápának. Várjuk meg a feltételeket, de ki kell jelentenem, hogy a pápa békejegyzéke Belgiumot illetően nem nyugtatja meg a világ lelkiismeretét. — Követeljük, hogy megmondják: visszaadják-e Elzász-Lotharingiát, belemennek-e a jóvátételbe és a nemzetek társaságának megalakítására, mert erre nekünk biztosítékok kellenek.

A kamara ezután elfogadta a napirendet és 378 szavazattal 1 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak.

= **Minisztertanács.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Ma délután 4 órakor Wekerle Sándor miniszterelnök elnökele alatt a miniszterelnöki palotában minisztertanács volt, amelyen Apponyi Albert gróf kultuszminiszter kivételével a kabinet valamennyi tagja résztvett. A minisztertanács ülésének 9 órakor lett vége.

= **Szerényi belép a kormányba.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Egyik fővárosi estilap értesülése szerint Wekerle Sándor miniszterelnök tárcaváltásra szólította föl Szerényi József volt kereskedelemügyi államtitkárt, aki hajlandónak nyilatkozott belépni a kabinetbe, arról azonban még nem történt döntés, hogy Szerényi melyik tárcát venné át. Lehetséges, hogy Szerényi Béla gróf kereskedelemügyi miniszter a földmivelésügyivel cserélné fel tárcáját s ez esetben Szerényi lenne a kereskedelemügyi miniszter.

= **Hantos Elemér államtitkársága.** Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy a hivatalos lap egyik legközelebbi száma fogja közölni Hantos Elemér országgyűlési képviselőnek pénzügyminiszteri államtitkárrá való kinevezését.

= **Megnyitják a román tanítóképzőket.** Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatás-

ügyi miniszter véglegesen döntött a bezárt román tanítóképző intézetek ügyében. A tanítóképzőket október 1-én megnyitják, de állandó miniszteri biztosokat rendelnek ki melléjük.

Hogy vonultak be az oláhok Petrozsényba?

A bizalmatlan Porescu tábornok

Kolozsvár, szeptember 20.

A kolozsvári honvéd hadosztálybíróóság egy hazaárulási bűnpör keretében tegnap történeti hitelességgel állapította meg az oláhok petrozsényi bevonulásának minden egyes mozzanatát.

A bűnpör központjában Farkas János petrozsényi temetkezési vállalkozó állott, akit az ügyészség azzal vádolt meg, hogy mint hadköteles, az ellenség elől nem menekült el és otthon maradván, az ellenség szolgálatába szegődött, az ellenséget fehér zászlóval fogadta, másokat is rábirt, hogy fehér zászlóval menjenek az ellenség elé. A bevonulás után másodbirói tisztet vállalt s ebben a minőségében kidoboltatta a városban, hogy mindenféle fegyvert és rezet be kell szolgáltatni. A védelem beidézte Petrozsény egész előljáróságát, az ág. evangélikus és a katolikus papot, akik a tanuvallomások rendjén az oláhok bevonulásának történetét a következőkben adták elő:

Az oláh betörést megelőzőleg az alispán azt tapasztalta, hogy a lakosság ideges, nyugtalanodik, sokan csomagolnak és el akarnak menekülni. Ekkor írásbeli hirdetményt adott ki, hogy mindenki maradjon a helyén nyugodtan, menekülésre ne is gondoljon, mert a menekülés szükségtelen és hazafiatal cselekedet. Olyan jól sohasem állótunk Romániával, mint most — ezzel végződött a biztató hangú felhívás, amit nagyobb bizonyosság okáért ki is doboltattak és az ág. ev. lelkész, meg a róm. kat. lelkész a szószékben is kihirdették. Másnap éjjel pedig félreverték a harangot s kiadták a jelszót:

— Meneküljön, aki tud, mert az oláhok betörték!

Menekülésről azonban szó sem lehetett, mert hadvezetőségünk a Zsil hidját akkor már felrobbantotta.

Másnap reggel az ellenség Petrozsényban volt. Az előljáróság és az egyházak fejei elhatározták, hogy a községet megoltalmazandó, a bevonuló ellenség elé mennek. Vettek egy fehér selyem zászlót s azzal az egész előljáróság, mintegy ötvenen, az ellenség elé mentek. A luteránus pap tolmácsolta román nyelven Porescu tábornoknak, a II. román hadsereg parancsnokának a község lakóinak óhaját. Kérték, kimélje a személy- és vagyonbiztonságot. Az ellenség megkezdte a bevonulást, de mikor látták az éppen javítás alatt álló és pillérekkel alátámasztott Zsil hidját, visszarettentek. Felhívták a deputációban résztvevő építőmestert, hogy a pilléreket távolítsa el. Ez megtörtént, de a tábornok még mindig gyanakodott, hogy a hid alá van aknázva. Fogta tehát magát s a deputációt szuronyos katonákkal körülfogatta s kényszerítette, hogy a hid jobb és bal gyalogjáróján foglaljanak helyet, amíg az átvonulás megtörténik.

A körülbelül 50,000 főből álló oláh hadsereg reggel 9 órakor kezdte meg az átvonulást s körülbelül délután öt óra volt, amíg az ágyuk és trének is átvonultak. Ez alatt az idő alatt a deputáció tagjai a hid szélén ültek s lógatták a lábukat. Megtörtént ezalatt az a groteszk dolog, hogy Petrozsény egész intelligenciája a hidon ebédelt. Az asszonyok kihozták az ebédet és a férfiak ott fogyasztották el. Az evangélikus pap — amint a hadbíróóság előtt elmondta — még a délutáni kávéját is a hidhoz vitette s ott fogyasztotta el. Porescu generális másnap kinevezette a községi előljáróságot s ezek között volt a vádlott is, akit esküdtnek neveztek ki.

A tárgyalás során tisztázódott a vádlott

szerepe, akiról megállapítást nyert, hogy egy ízben doboltatott, de egyébként beigazolást nyert, hogy az állampolgári hűség ellen nem vétett, egész életében kifogástalanul viselkedett s az oláhok uralmára anyagilag is ráfizetett, mert Porescu tábornok 500 zászlórudat rendelt meg nála, amit azonban nem volt ideje magával vinni. A bíróság ez alapon a vád alól felmentette és azonnali szabadságra helyezését rendelte el.

Színház és művészet

MŰSOR:

PÉNTEK: La Traviata.

SZOMBAT: Sztambul rózsája.

VASÁRNAP: Délután: A csárdáskirálynő.

VASÁRNAP: Este: Sztambul rózsája.

La Traviata

A Csokonai-színház ma Verdi *La Traviata* operájával az opera-előadások személynét mutatta be, a legteljesebb és legfényesebb sikerrel. Szerencsés gondolatnak tartjuk, hogy a választás éppen a La Traviatára esett, mert egyrészt ez opera meséje „A kaméliás hölgy” drámájából ismeretes a közönség előtt, másrészt Verdi színes, meleg, dallamos zenéje alkalmas arra, hogy megkedveltesse a zenét és az operát a nagyközönséggel, azokkal is, akik eddig nem voltak az operának közönsége. Természetes, hogy a műfaj megkedveltetésének egyik legfőbb eszköze még az, amit a színház kitűnő erőinek hírtokában produkált: elsősorban jó előadás. Erről szólván, általánosságban meg kell mondanunk, hogy az előadás nagyon szép volt, értékben olyan magas színvonalu, hogy kielégíthette a legkényesebb zenekedvelőt is. Az operának, a művészi zenének és énekeknek kedvelői megállapították, hogy a debreceni színház második és virágzóbb aranykorát éli s hogy az intendatura ideje óta ilyen értékű előadások Debrecenben nem voltak s ilyen értékes művészi erők a debreceni színház színpadán nem gyönyörködtek a műértő közönséget. És ez összehasonlítás, vagy inkább összemérés nem lehet a mai est kiválóságainak, sem a direktciónak fájó, mert hiszen egyrészt azok, akiknek nagysága az akkori színházat nagyá tette, valóban nagyok voltak, másrészt a multak emlékeiben megnövekednek, az arányok s ime, e nagyságban megnövekedett multhoz mérjük most a jelen szereplőit. Egy operaelőadás mindig ünnepi estje egy színháznak, de különösen az volt a mai a debreceni színháznak és közönségnek, a melynek elragadtatása — ha szabad azt mondanunk — egyhangu ovációval vett körül mindenkit, aki részese volt e gyönyörű, szép estnek.

Az ünnepeltetés középpontjában kétségtelenül Babits Vilma állott, aki Violetta szerepét énekelte és játszotta. A nagyszerű zene minden szépsége pompázott remek hangjában és gyönyörű figuráiban, amelyekkel nagy tudásról tanuskodó művészete pazarul díszítette föl énekszámait. Kristályos tiszta s tannal esiszólt hangja minden érzés kifejezésében ragyogóan csillogott vagy sirt. Első felvonásbeli szólója fenséges volt. Játéka és kedves, bájos megjelenése kiegészítették a legtökéletesebb hatást. — Alfréd szerepében Párdy Armand volt egyenrangú partnere, akit tulajdonképpen ma tanultunk megismerni, mint elsőrangú, nagy énekest. Magas, tisztá tenorja, rendkívül nagy zenei intelligenciája,

tökéletesen érvényesült s így pompás éneke és nagyszerű, szép hangja meghódította a közönséget. A két főszereplő mellett ragyogó szép sikert aratott Szánthó Gáspár. Ennek a nagy művészembernek minden újabb föllépése újabb s növekvő térfoglalás a művészetet szerető közönség elismerésében. Ma Germont György szerepét énekelte. Hatalmas, zúgó baritonja uralkodott a mélyfekvésű partitúrán s érzésteljes, meleg hangja betöltötte a szívet és lekötötte az érzést, a figyelmet. Mindannyiunknak olyan forró, nagy sikere volt, a milyenre alig emléksünk.

Kisebb szerepeikben kitűntek Kovács Viora, Gál Dezső dr., Gálitzky Kálmán, Kassay Károly, nagyon kedves és szép jelenség volt a szobaleány szerepében Sereg Mariska. Meglepően szép hangú énekesnek bizonyult Pajor Sándor, akinek kellemes, erős baritonja van.

Az elismerés az est sikeréért, a pompázóan szép előadásért teljes mértékben megilleti Hegedűs Ferencet, aki a darabot páratlan izléssel és művészettel rendezte, valamint Karácsonyi István karmestert, aki a darabot betanította s ma az éneket és zenét vezette és dirigens pálcája hegyén emelte ki az opera szépségeit a karból, amely jó volt és a zenekarból, amelyet figyelmes és jó játékaért külön elismerés illet meg.

A közönség a szereplőket, a rendezőt, a karmestert és Heltai Jenő igazgatót minden felvonás közben kitapsolta a függönyök elé és melegen ünnepelte. (p.)

Traviata. (A színházi iroda jelentése.) Ma este játszik másodszor a Csokonai-színházban Verdi világhíres operáját, amely a tegnapi esti bemutató előadásán is zsúfolásig telt nézőtér közönségét gyönyörködtette. — Osztatlan elismeréssel ünnepelték a kiváló énekeseket: Kovács Viorát, Babits Vilmat, Szántó Gáspárt, Párdy Armandot dr. Gál Dezsőt és Seregh Mariskát, valamint Kassay Károlyt. Az előadás ma is pontosan 7 óra 35 perckor kezdődik s a felvonás megkezdése után nem lehet a nézőtérre belépni.

Sztambul rózsája. (A színházi iroda jelentése.) Szombaton este ismét Fall Leo gyönyörű operettje, a Sztambul rózsája van műsoron. A szenzációs, látványos operett fényes kiállításáról és nagyszerű rendezéséről, a szereplők nívós játékáról éppen tegnap hangzott el az elismerés és dicséret a legilletékesebb helyen: a színiügyi bizottságban. A Sztambul rózsája eddigi előadásait táblás ház nézte végig s már a további előadásokra is tömegesen vásárolják a jegyeket.

Kismet — az Apollóban. Páratlan invencióval van megírva ez a detektívregény; százezer és százezerszámra hódítja a közönséget. A film kiállítása és megrendezése elsőrangú, a benne feldolgozott tárgy szokatlan érdekességgel. Az érdekesítő darab főszerepét Prof. Leon Ráins játsza nagy művészettel. E hatalmas büniügyi drámának Budapesti szokatlan sikere van.

Egy millió bankrablás. Érdekesítő nagyszabású büniügyi dráma az Uránában. A 9 óras előadás nagy zenekarkisérettel.

A vármegyei alkalmazottak várakozási idejének leszállítása. A belügyminiszter körrendeletet intézett tegnap a vármegyékhöz, amelyben a vármegyei tisztviselők, al-tisztek és hivatalosok szolgálati várakozási idejének leszállításáról intézkedik. — A rendelet szerint a vármegyei tisztviselők, al-tisztek és hivatalosok magasabb összegű fizetés természetével bíró illetményekre igényt adó várakozási idejét, amennyiben 3 évet a régi szabályzat alapján meghaladna, 1917. július 1-től 3 évre leszállítja. A körrendelet a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség veszi elintézés alá. Kimutatásba foglalja a redukált várakozási időre

igényt tartó alkalmazottakat és a kimutatást az alispánhoz terjeszti be. Az alispán saját hatáskörében gondoskodni fog, hogy a leszállítás folytán előálló fizetési többletet az illető vármegyei tisztviselőknek és alkalmazottaknak kifizessék.

HIREK

— **A városi tanács Samassa államtitkárhoz.** A városi tanács mai üléséből üdvözölte Samassa Adolf drt államtitkárra történt kinevezése alkalmából, aki mint a városi ügyek referense, Debrecen város ügyeit sok jóakarattal intézte el.

— **Signum laudis.** A király megparancsolta, hogy Dömsödi Hajós Iván 16. huszárezredbeli hadnagynak és Faragó István 16. huszárezredbeli tartalékos főhadnagynak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásukért a legfelsőbb dicséző elismerés a kardok egyidejű adományozása mellett és Forgács Vilmos VIII. csendőrkörület parancsnokságbeli főhadnagynak a háboruban teljesített kitűnő szolgálatáért a legelső dicséző elismerés tudtul adassék.

— **Egy debreceni orvosnő tragikus halála.** Nagy veszteség érte a debreceni orvosi kart: egyik kiváló tagja, Gervay Laura dr., aki több mint két év óta volt az itteni Ferenc Szalvátor-kórház nagyarányú fertőző osztályának a vezetője, egyik budapesti szanatóriumban rövid szenvedés után elhunyt. A lelkiismeretes és kötelességét tül-zott gondnal teljesítő orvosnak volt mintaképe, ki genfi tekintélyes állását a háború kitörésekor honleányi szeretetből hagyta el, hogy szenvedő honfitársainak segítségére siessen. Beteg katonái rajongó bizalommal szerették a nagytudású és aranyos szívű orvosnőt, kinek emlékét kegyelettel őrzik meg.

— **A burgonya-adagok megállapítása.** A mai tanácsülésen terjesztette elő Vásáry István dr. tanácsnok a burgonyafogyasztás szabályozására vonatkozó javaslatát, amelyet a tanács elfogadott és amelyet fölterjesztett a Közélemezési Hivatalhoz jóváhagyás végett. A javaslat szerint október hó elsejétől csakis vásárlási engedély alapján lehet burgonyát vásárolni, illetve csakis burgonyavásárlási engedéllyel bírónak szabad eladni. A termelő háztartási céljára fejenként és hetenkint 4 kilogrammot tarthat vissza, vagyis az októbertől június végéig terjedő időre 140 kilogramm burgonyát. A gazdasági szükséglet a következően lesz megállapítva: komenciós cseléd részére 140 kilogram, időszakai gazdasági munkások részére 2 kilogram személyenkint és hetenkint, vagyis minden katasztrális hold után 80 kilogram, vetőburgonya címén pedig holdankint 15 mn. burgonya tartható vissza. A burgonyafogyasztási igazolványokat a lisztiroda fogja kiosztani.

— **A városi muzeum államsegélye.** Zoltai Lajos muzeumigazgató ma jelentést tett a tanácsnak az idei 6000 koronás államsegély mikénti fölhasználásáról. Az előterjesztést a tanács elfogadta és kimondta, hogy 3900 koronát vásárlásokra kell fordítani, 1300 koronát pedig a muzeum gyarapítására szolgáló alaphoz kell csatolni, míg a fennmaradó rész rendelkezésre marad. Egyben fölhatalmazta a muzeumi igazgatóságot, hogy a muzeumi leltár és az értékes fontos okmányok megőrzésére egy tűzmentes szekrényt szerezzen be.

— **A köztisztasági vállalat póthitele.** A városi köztisztasági vállalat jelentést tett a tanácsnak, hogy miután a költségvetésileg megállapított fedezete kimerült s a vállalat részére további költségvetési tétel nem állapított meg, 60,000 korona póthitelre van szüksége és pedig, hogy az üzem fennakadást ne szenvedjen, sürgősen. A tanács az indokolt előterjesztésre egyelőre 16,000 korona előleget megszavazott és kiutalványozta, a póthitel megadása iránt pedig a közgyűlésnek előterjesztést tesz.

— **Halmágyi divatházába** iskolai és intézeti leánykabátok és ruhák nagy választékban érkeztek.

A többgyermekes családapák és az utolsó fiuk kiméltése. A hivatalos lap mai száma közli Szurmay Sándor honvédelmi miniszternek a törvényhatóságokhoz intézett körrendeletét, amely a többgyermekes családapák és megmaradt utolsó fiuk kiméltése tárgyában szeptember 11-én kelt s lapunkban már szöszert közölt királyi parancs végrehajtásának módjára vonatkozik. A rendelet szerint az ilyen megmaradt utolsó fiuk és többgyermekes családapák hozzátartozói a községi előjáróság közreműködésével folyamodványt adnak be a főszolgabíróknál. A folyamodványban pontosan meg kell jelölni a kiméltésre kérelmezett katona pontos besorolását (ezred, zászlóalj, század) és ha az illető a harcúton van, a tábori postaszámot is fel kell tüntetni. A kérvényhez mellékelni kell egy községi értesítőt, melyben a kikérendő katona családi adatai vannak feltüntetve. A kérvényt a főszolgabíró köteles mielőbb közvetlenül a kérvényben megjelölt parancsnoksághoz, vagyis a kiméltendő katona közvetlen előjárójához elküldeni. A folyamodvány beérkezése után a csapatparancsnok köteles a kérvényben megemlítt katonát olyan szolgálati helyen alkalmazni, amely az ellenség állandó behatásának kitéve nincs. Az elvont katona helyére azonban kicserélés útján okvetlenül egy másikat kell helyezni a parancsnoknak, nehogy a front meggyengüljön. — A kimélt katonát igazolvánnyal látják el és bárhova kerüljön is, soha többé az első küzdő vonalban alkalmazni nem szabad. A kiméltés iránti kérvényt, ha a benne megnevezett katona még a póttestnél van — a póttest parancsnokságához is lehet intézni s hasonló igazolványt a póttest parancsnoka is kiállíthat.

Halálra ítélték a vállalji rablógyilkosokat. Kassáról táviratozzák, hogy az ottani honvéd hadosztálybírósa ma hirdette ki ítéletét Varga Miklós és Orosz István katonaszökevények bünygyében. A két katonaszökevény ez év júniusában a szatmármegyei Vállaj községben meggyilkolta és kirabolta Gonda Antal uradalmi számtartót. A hadosztálybírósa rablógyilkosság büntetésében mondta ki bűnösöknek a vádlottakat és mindkettőjüket kötél általi halálra ítélte. A vádlottak és az ügyész megnyugodtak az ítéletben, amely ellen Varga Miklós atyja, egy tokaji rendőr, felebbezett.

Új doktor. Az egyetemen ma avatták doktorná Szigeti Gézá, az Első Magyar Biztosító itteni főügynökségének könyvvizetőjét, aki a háború alatt Pécsen teljesít szolgálatot.

A debreceni szeszcsalás. Megemlékeztünk arról, hogy Reinitz Jakab ellen följelentést tettek szeszcsalás miatt, amennyiben egyik megbízójától nagyobb összeget vett föl azzal, hogy szeszt tud szerezni s a pénz fölvétele után eltűnt. A rendőrség érelyesen nyomozta, de sikertelenül, míg ma Reinitz maga jelentkezett a vizsgálóbíróknál, ahol az ügyre vonatkozóan részletes vallomást tett. Reinitz egyelőre szabadlábon maradt.

Sámson község határában

370 katr. holdas **birók** és benn a községben **urilak, eladó.** Értekezni lehet Dr. Posgay Béla ügyvéddel, Ujfehértón.

Eladó

két 4 és fél éves herélt félvér, sárga, 164 centi magasak, **kocsiban járnak,** a **büdszentmihályi ménesben** nevelve, hol megtekinthetők. **Áruk 9000 kor.**

Versenyárgyalási hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város tanácsa zárt ajánlati versenyárgyalást hirdet a város belterületén végzendő következő köztisztasági munkálatoknak u. m.:

szemét és hó kifuvározásának az utcák, utak és közterekről;

az utcakeresztezesekbe és városi középületek elé eső gyalogjárók behintésére téli időszakban szükséges homok befuvározásának;

a háziszemét kifuvározásának középületek és bérbeadás útján hasznosított más városi épületek telkeiről, — a fekália anyag kitisztítása és kifuvározásának 1918. évi január hó 1-től 1923. évi december hó 31-ig terjedő 6 évre vállalatba adására.

A vállalati részletes feltételek a városi számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

I. Ajánlat adandó:

A) Évi általánösszegben:

I. a szemétnak az utcák, utak és közterekről kifuvározására;

II. a hónap ugyanezekről s a vállalati feltételek II. részében felsorolt telkekről kifuvározására;

III. az utca keresztezesekbe és a városi középületek elé eső gyalogjárók behintésére szükséges behordására;

IV. a vállalati feltételekhez csatolt 1. sz. kimutatásban felsorolt telkekről a házi szemétnak kifuvározására;

V. a vállalati feltételekhez csatolt 2. sz. kimutatásban felsorolt telkekről a fekália anyagának kitisztítása és kifuvározására.

B) Hektoliterenkénti egységárral a fekália anyagának kitisztítása és kifuvározására.

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt sértetlen borítékban, a borítékon ezzel a felirással: „Ajánlat Debrecen sz. kir. város köztisztasági munkálatára” 1917. évi október hó 2-ik napján délelőtt 9 óráig a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be s az utóajánlatok ugyanazon délelőtt 11 órakor a városi közgyűlési termében bontatnak fel. Az ajánlatok felbontásánál ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

3. Ajánlattevő ajánlatában tartozik kijelenteni, hogy a vállalati feltételeket s helyi viszonyokat ismeri s azokat magára kötelezőnek elfogadja.

4. Ajánlattevő tartozik a város házipénztáránál bántpénz gyanánt 5000 koronát készpénzben, óvadékképes értékpapirban, vagy végül a városi törvényhatósági bizottság által városi pénzek elhelyezésére kijelölt pénzügyi betéti könyvben letétbe helyezni s a letéti jegyet ajánlatához csatolni.

5. A hiányosan, vagy elkészen beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6. Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

7. A város fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon választhasson hogy egyik ajánlatot se fogadja el, hanem a vállalatba adni szándékol munkálatokat más uton biztosítsa.

8. Az ajánlattevő, kinek ajánlata elfogadott, tartozik az erről szóló tanácsi határozat kézbesítésétől számított 8 nap alatt a szerződést aláírni s ezzel egyidejűleg bántpénzét biztosítékul 10,000 koronára kiegészíteni.

9. Ha akár a szerződést alá nem írja, akár a bántpénzt biztosítékul ki nem egészíti, — a munkálatokra vonatkozó igényét elveszti s a városi tanácsnak joga lesz a bántpénzt a város javára megtartani.

A bántpénz ez esetben — amennyiben a munkálatok más uton való biztosítása mellett felmerülő károk fedezésére nem volna szükséges — a városi szegény-alapba utaltatik be.

Az e tárgyban hozott tanácsi határozat ellen a bírói ut kizárásával ajánlattevő csak közigazgatási uton élhet jogorvoslattal.

A városi tanács.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Ferenc József-út 49., a lőpostával szemben.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri beiktatása tíz szöig egy korona. Minden további szó tíz fillér. A vasárnapi szám részére feladott legkisebb apró hirdetés tíz szöig egy korona husz fillér. Minden további szó tizenkét fillér.

Aranyra, vagy elsejére keresek a fémipariskolához közel egy-két szoba konyhából álló lakást butorral, vagy anélkül félévre. Fémipariskola 1.

Aranyat-ézüstöt, briliántokat, bármiről szóló zálogleveleket (zálogcédulákat) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra házhozis elmegyek. Steiner Mihály, Széchenyi-utca 19. szám.

Nyomdásztanoncok

felvétetnek

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában
Debrecen, Plac-utca 49.

Zálogcédulát,

törött aranyat, ezüstöt, briliáns ékszert veszek és olcsón eladok Krámer, Arany Bika-bérház 3.

Munkásember

állandó munkára azonnal felvétetik a kiadóhivatalunkban.

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett:

Sámsoni-ut mentén Gerébtelepen, a vámház mellett, Kondor-utca 3. sz. ház, mely magában foglal 2 szoba, 2 konyha, kamra, pince és egyéb melléképítményekkel ellátott lakást, fő- és tehénistállót, sertés és aprómarha ólakat, görét stb. Az egész telek drótkerítéssel van körükerítve, 2 hold szőlő, veteményes és gyümölcsös kerttel ellátva. A szőlő teljes termésben van. Értekezhetni a Debreceni Gazdák Bankja Rt.-nél, Koszuth-u. 17.

Megbíráható Bayes, jó írással kisasszony „A Hírlap” kiadóhivatalába felvétetik.

Műst

20 hektó eladó Fűvészkerület utca 14. alatt.

Eladó hordók.

20 drb eladó legnagyobbak 7 htl., legkisebb 3 htl. Nagy Mórincznánál, Vértés, Bihar vm.

A fűtés

és világítás korlátozása végett megjelent kormányrendelet miatt a Margit-főrdő további intézkedésig — hetenként négy napon — Szombaton, Vasárnap, Hétfőn és Kedden van nyitva.

Házfoglalások

szíves figyelembe ajánlom, hogy **cserep és pala** feltezetek javítását, valamint évi jékarban tartását a legjuttányosabb árban vállalom.

TÓTH IMRE

cserep és palatetőmester
Pósterháza-utca 18.

Ócska út

vesz a kiadóhivatal.

Ingatlan árverés.

A helyben Hatvan-utca 53-ik számú egyemeletes bérházat, melyben lakások, üzlethelyiségek, nagy műhelyeknek és raktáraknak alkalmas helyiségek is vannak.

1917 szeptember 24-ikén délelőtt 9 órakor a kir. törvényszéknek árverési termében megtartandó bírói árverésen el fogják adni. Az elérendő vételár 10%-a bántpénzzel leteendő. Az árverés ellen utóajánlat nem tehető.

Az érdeklődőknek bővebb értesítést ad a Pénzügyi központ kirendeltsége (Ferencz József-ut 26. sz. első emelet).

Meghívó.

A **Gandamgi és Kereskedelmi Bank** szövetkezett 1917 október hó 5-én délelőtt 11 órakor tartja **VI. évi rendes közgyűlését** Arany János utca 41. szám alatti helyiségében, melyre a szövetkezet t. tagjait tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Tárgysorozat: 1. Az 1916. évi zárszámadások előterjesztése az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésével. 2. Határozathozatal az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény tárgyában. 3. Felszámoló-bizottság választása a II-ik évtársulati felszámolásához. 4. Alapszabály módosítás. 5. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 tag kijelölése. 6. Esetleges indítványok.

Mérleg-számla: Vagyon. Pénztár K 1887.88, Folyószámla K 2432.45, Kötelezetvény K 44115.—, Többlek K 13258.19, Veszteség 1915. évről K 25990.50, Veszteség 1916. évben K 28523.08. Összesen: K 115656.60. Teher. I. felsz. évtársulat K 2890.50, II., III. és IV. évt. törzsetételei K 2747.—, Takarékbetétek K 45492.07, Visszlezámitott váltók K 61700, Veszteségi tartalék K 477.90, Betétkamatadó K 278.90, Átmeneti K 2070.23. Összesen: 115656.60. **Eredmény-számla:** Veszteség. Házbér K 1115, Adó K 725.31, Üzleti költség K 2129.53, Tiszti és szolgáló fizetés és lakbér K 6377, Visszlez. váltókamat K 5076.36, Kötelezetvénykamat K 408.66. Leírások: Kötelezetvényekből K 8185, Többlekből K 3026.77, Kamatelsz. adósktól K 1688.84. Összesen K 28632.43. Nyereség: Jutalék K 109.35, Veszteség 1916. évi K 28523.08. Összesen: K 28632.43.